

Lösningförslag till tentamen i 5A1225/SK1111 elektricitets- och vågrörelselära 090827

Reviderad version 2

1/A1. Totala kraften på q_2 kan tecknas $F_2 = k \frac{q_1 \cdot q_2}{r_{12}^2} \hat{r} + q_2 \cdot E_{32} = 3,17 (5; -2; 5) + (4; 10; 2) \text{N} =$

$(19,85; 3,66; 17,85) \text{N}$, storleken är $F_2 = \|(19,85; 3,66; 17,85)\| = 27 \text{N}$

Svar: $F_2 = (19,8; 3,7; 17,9) \text{N}$, med storleken 27 N

2/A2. Kirchhoffs lag I och II ger:

Strömmen genom R_1 , $I_1 = 36 \text{ mA}$, riktad åt höger genom R_1

Strömmen genom R_2 , $I_2 = 24 \text{ mA}$, riktad nedåt genom R_2

Strömmen genom R_3 , $I_3 = 12 \text{ mA}$, riktad nedåt genom R_3 .

Utvecklad effekt blir:

$$P = RI^2 \Rightarrow P_1 = R_1 I_1^2 = 0,26 \text{ W}$$

$$P_2 = R_2 I_2^2 = 0,20 \text{ W}$$

$$P_3 = R_3 I_3^2 = 0,10 \text{ W}$$

Svar: Strömmar och effekter enligt ovan.

3/A3. a) $E = 0$ för $r = 5 \text{ cm}$, inga laddningar finns inuti en metallsfär.

b) Gauss sats ger $E = \frac{\sigma \cdot a^2}{\epsilon_0 \cdot r^2}$ utanför sfären, vilket blir $E = 0,98 \text{ MV/m}$ riktad radiellt utåt för $r = 20 \text{ cm}$.

Svar: a) $E = 0$ inuti sfären, $E = 0$ för $r = 5 \text{ cm}$, b) $E = 0,98 \text{ MV/m}$ riktad radiellt utåt för $r = 20 \text{ cm}$.

4/A4. Följande fås från definitionen av I :

$$I = P / A \Rightarrow P = A \cdot I = 2,1 \cdot 10^{-3} \cdot 3,2 \cdot 10^{-6} = 6,72 \text{ nW}$$

Svar: $P = 6,7 \text{ nW}$.

5/A5. Rayleighvillkoret ger för små vinklar

$\phi \approx x/350000 = (1,22 \cdot \lambda)/4 \cdot 10^{-3} \Rightarrow x \approx 70 \text{ m}$, vilket är upplösningssgränsen enligt Rayleighvillkoret. $70 \text{ m} < 100 \text{ m} \Rightarrow$ Det borde gå att se två separata ljuspunkter.

Svar: Han kan i princip uppfatta lasrarna som två separata ljuskällor.

6/B1. a) Spänningsdelning över R ger $V_{out} = \frac{R}{\sqrt{R^2 + \left(\frac{1}{\omega C}\right)^2}} V_{in} = 7,8 \text{ V}$

b) $\lim \omega \rightarrow 0$ resp $\lim \omega \rightarrow \infty \Rightarrow$ filtret är ett högpasfilter, dvs $V_{out} \rightarrow V_{in}$, när $\omega \rightarrow \infty$ och $V_{out} \rightarrow 0$, när $\omega \rightarrow 0$

Svar: a) $V_{out} = 7,8 \text{ V}$, b) Högpasfilter.

7/B2. Vid $Q/Q_0 = 0,63$ är $t = \tau = RC =$ tidskonstanten för kretsen

$$\Rightarrow R = \frac{\tau}{C} = (\text{efter avläsning i diagrammet av } \tau) = \frac{3}{150 \cdot 10^{-6}} \approx 20 \text{ k}\Omega$$

Svar: $R \approx 20 \text{ k}\Omega$

8/B3. Induktionslagen ger

$$|\mathcal{E}|_{\max} = \left| N \frac{d\Phi}{dt} \right| = \left| NA \frac{dB}{dt} \right| = NA \omega B_0 = 0,47 \text{ V}, \text{ där } B = B_0 \sin(\omega t + \phi)$$

Svar: Maximalt alstras 0,47 V.

9/B4. a) C för en plattkondensator är $C = \epsilon_0 \frac{A}{d} = \epsilon_0 \frac{A}{V/E} = 29,5 \text{ pF} \approx 30 \text{ pF}$

Relationen mellan V , E och d ger $d: d = V/E$

b) Utandningsluften har hög luftfuktighet vilket medför att luften leder bättre (kopplingen mellan luftmolekylerna är högre)

10/B5. a) Vägskillnadsvillkoret ger: $2d + \Delta(\text{reflexione } r) = \left(m + \frac{1}{2}\right) \lambda_{skikt}$ för min,

där $\lambda_{skikt} = \frac{\lambda_{vacuum}}{n_{skikt}}$, $\Delta(\text{reflexione } r) = \frac{\lambda}{2} - \frac{\lambda}{2} = 0$, $m = 0$

$d = \frac{\lambda_{vacuum}}{4n_{skikt}} = 0,11 \text{ }\mu\text{m}$, b) Om $R_1 = R_2$ förenklas fås $n_1 = \sqrt{n_2}$

Bästa n_1 fås ur $n_1 = \sqrt{1,6} = 1,26$. Jämfört med 1,26 är alltså 1,4 något för stort. Ett AR-skikt med n närmare 1,26 skulle fungera bättre.

Svar: $n_1 = \sqrt{1,6} = 1,26$ skulle ge bättre funktion hos skiktet.